

Geloof

Geloof u in natuurgeesten? Die vraag is mij van het jaar herhaaldelijk gesteld, steevast door lieden die zelf van het bestaan van deze entiteiten overtuigd zijn.

Nu kun je geloof op twee manieren opvatten: je kunt geloof hechten aan fenomenen die ergens worden beschreven, geloven in een leer die door anderen is opgesteld. Iets voor waar aannemen op grond van horen zeggen dus of, kort door de bocht: geloven in praatjes. Je kunt ook tot een overtuiging komen op grond van eigen waarnemingen of authentieke ervaringen. Zoals de volksmond zegt: eerst zien en dan geloven! Eigenlijk is er dan geen sprake meer van geloven, maar van weten. Maar hoe betrouwbaar zijn onze zintuiglijke ervaringen om geloof om te zetten in overtuiging, overtuiging in weten, weten in wetenschap?

Gelovigen in natuurgeesten hebben dikwijls zelf ontmoetingen gehad met esoterische wezens in de gedaante van elfen, aardgeesten, boomgeesten of bezielde rotsen. Zij zijn ervaringsdeskundigen op het heikele terrein van het geestenleven. Zelf heb ik nooit het genoegen gesmaakt om een natuurgeest in levende lijve te ontmoeten. Wel was ik er jaren geleden op Kreta getuige van hoe een deelneemster aan onze oerdansgroep bij het ochtendkrieken een kabouter schichtig door een olijfgaard zag lopen. De verschijning haastte zich dwars door onze danskring alvorens in de holte van een oeroude boom te verdwijnen. Iedereen volgde haar blik, maar niemand zag verder een rode puntmuts voorbijsnellen.

Een soortgelijk voorval deed zich voor op kerstavond een paar jaar geleden terwijl ik met een stel vrienden in de huiskamer een glas geestrijk vocht zat te drinken. Een van mijn gasten stond plotseling op, omdat hij voelde dat er elfen in de buurt waren. Een kwartier later kwam hij terug uit de tuin met een dromerige, gelukzalige blik in zijn ogen. In het schijnsel van de volle maan had hij een dozijn bleekblauwe elfen zien dansen bij de vijver. Ik was hem voorzichtig gevolgd en werd eveneens geroerd door de schoonheid van het moment: de fijne silhouetten van berken in het zachte maanlicht, de tere nevelsluiers boven het water, de intense stilte van de nacht. Maar voor mij bleef de dans van elfen verborgen.

Zulke verschillen in waarneming zetten me uiteraard aan het denken. Zijn sommigen wellicht in staat om natuurgeesten waar te nemen dankzij de ontwikkeling van bepaalde zintuigen of gaven? Of zijn elfen en kabouters projecties van de menselijke geest, een vertaling van een betoverende sfeer in vertrouwde beelden van esoterische wezens die al eeuwen via sprookjes en verhalen worden overgeleverd? Verbeelding kortom. Ik zou het antwoord niet weten. Sterker nog: misschien wil ik het niet eens weten. De grens tussen waan en werkelijkheid is net zo wazig als dunne nachtniveaus boven een vijver. Juist dit overgangsgebied is een onuitputtelijke bron van creativiteit. Van mij mag het mysterieus en onbenoemd blijven.

Eerlijk gezegd heb ik ook geen elfen nodig om de natuur als betoverend te ervaren. Voor mij zijn nevelsluiers boven maanbeschenen water in een stille decembernacht al betoverend genoeg.

Eef Arnolds

De tekst is eerder verschenen in het tijdschrift Jonas 88. 2004.